

IV kwartał 2010r.

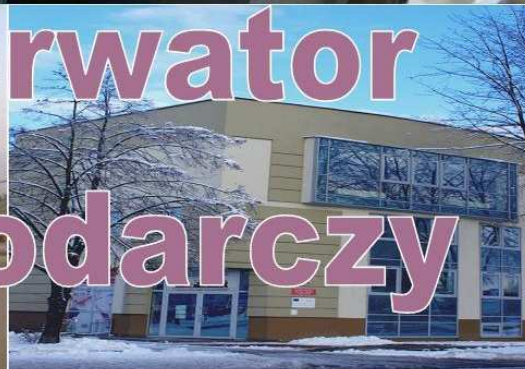

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚĆ

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOLECZNY

Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku

Obserwator Gospodarczy Podlasia

**Podlaskie Obserwatorium
Rynku Pracy i Prognoz Gospodarczych**

EGZEMPLARZ
BEZPŁATNY

Szanowni Państwo,

Dostępność danych statystycznych za IV kwartał 2010 r. pozwala na podsumowanie sytuacji społeczno-gospodarczej w woj. podlaskim na przestrzeni całego roku. Analizy za poprzednie kwartały nie nosiły znamion optymizmu, natomiast koniec 2010 r. możemy określić jako stagnacyjny.

Niekorzystna sytuacja w gospodarce województwa znalazła oczywiście odzwierciedlenie w pogorszeniu się sytuacji na rynku pracy. Wskaźniki bezrobocia poszybowały w górę, a nastroje konsumpcyjne pogorszyły się. Nie możemy się również spodziewać szybkiego odwrócenia tych negatywnych tendencji.

Zapraszając do lektury, wyrażam nadzieję, iż świadomość tego co się dzieje w regionie wesprze podmioty funkcjonujące w jego gospodarce, w podejmowaniu decyzji z korzyścią na poziomie mikro i makro.

Janina Mironowicz
DYREKTOR
Wojewódzkiego Urzędu Pracy
w Białymstoku

Prof. nadzw. dr hab. Bogusław Plawgo

1. Wstęp

Podsumowując IV kwartał 2010 roku nie sposób nie nawiązać do wyników osiągniętych w całym roku w porównaniu do roku 2009. Rok temu we wstępie do Obserwatora za IV kwartał 2009 roku postawiono hipotezę, iż „podlaska gospodarka stosunkowo dobrze przetrwała trudny okres, firmy podjęły działania restrukturyzacyjne, ograniczyły koszty i zatrudnienie nie zmniejszając sprzedaży. Efektem ubocznym stał się jednak wzrost bezrobocia. Proste rezerwy wzrostu efektywności w przedsiębiorstwach wydają się jednak wyczerpywać co sprawia, że 2010 wcale nie musi być dużo lepszy niż rok ubiegły (por. str 3).” Obecnie niestety należy stwierdzić, iż ta prognoza się w pełni potwierdziła. Rok 2010 ogólnie można podsumować jako stagnacyjny dla podlaskiej gospodarki. W skali roku większość wskaźników ukształtowała się wprawdzie na minimalnie dodatnim poziomie, ale pozostawały w tyle za wskaźnikami ogólnopolskimi. Wyraźnie, więc zarysowała się tendencja do pogłębiania się dystansu rozwojowego w stosunku do Polski centralnej i zachodniej. Niewiele także da się zauważyć wyraźnych tendencji prorozwojowych, które pozytywnie mogłyby oddziaływać na wyniki kolejnego roku. Wśród tych nielicznych zjawisk warto odnotować pozytywne trendy w budownictwie, a w przemyśle w produkcji wyrobów z metali oraz ogólnego wzrostu liczby podmiotów gospodarczych.

Niniejszy komentarz do „Indykatorów Podlaskiej Gospodarki” pozostaje w układzie trzech rynków: producenta, konsumenta i rynku pracy.

2. Rynek producenta

Podmioty gospodarki narodowej

W końcu grudnia 2010 r. w krajowym rejestrze urzędowym podmiotów gospodarki narodowej REGON województwa podlaskiego zarejestrowanych było 91876 podmiotów czyli o 2,6% więcej niż w końcu grudnia 2009 r. (w grudniu 2010r. zanotowano również niewielki wzrost rejestracji nowych podmiotów o 0,19% w odniesieniu do poprzedniego miesiąca). Te pozytywne zmiany w regionie niestety nadal odbiegają swoją dynamiką od tych w skali kraju, gdzie w analizowanym okresie wskaźnik ten wyniósł 4,5%.

W 2010 roku z prowadzenia działalności gospodarczej zrezygnowało 7711 jednostek, natomiast zarejestrowane zostały 10193 podmioty rozpoczynające działalność (o 13,9% więcej niż w 2009 r.). Trend wzrostowy obserwowany od II kwartału pozwolił na zniwelowanie spadku zanotowanego w I kwartale i korelował w tym zakresie z ruchem wzrostowym w skali całego kraju. Aby uchwycić ewentualne zmiany strukturalne w gospodarce województwa warto przyjrzeć się strukturze podmiotów nowo rejestrowanych i tych wyrejestrowywanych według rodzaju działalności.

Jednostki wyrejestrowane w 2010 r. najczęściej prowadziły działalność zaklasyfikowaną do następujących sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności: handel; naprawa pojazdów samochodowych 2739 (35,5% wszystkich podmiotów kończących działalność w tym czasie), budownictwo – 1119 (14,5%) oraz transport i gospodarka magazynowa – 588 (7,6%). O ile duża liczba wyrejestrowywanych podmiotów w sekcji handel jest raczej typowa, zarówno z uwagi na bezwzględnie dużą liczbę podmiotów jak i często nietrwały ich charakter, to symptomatyczny wydaje się spadek liczby podmiotów związanych z transportem. Zjawisko to wydaje się potwierdzać obserwowane i podkreślane w poprzednich obserwacjach niekorzystne zmiany w działalności transportowej na terenie województwa. Natomiast najwięcej nowych podmiotów powstało w sekcjach: handel; naprawa pojazdów samochodowych 3063 (30,1% ogółu nowych podmiotów), budownictwo – 1636 (16,1%) oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – 844 (8,3%). Duża liczba powstających firm w sektorze budownictwa w jakimś stopniu potwierdza wcześniej obserwowane pozytywne wyniki budownictwa. Cieszy jednak szczególnie zjawisko rosnącej liczby firm w obszarze działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej. Rozwój tego sektora może w przyszłości kształtować korzystne warunki funkcjonowania pozostałych firm w regionie.

Produkcja sprzedana przemysłu

Produkcja sprzedana przemysłu w grudniu 2010 r. osiągnęła wartość 1374,6 mln zł (w cenach bieżących). Jej poziom (w cenach stałych) był o 2,5% niższy niż w listopadzie tego samego roku, natomiast o 3,4% wyższy niż przed rokiem. W skali kraju nastąpił spadek o 4,1% w stosunku do poprzedniego miesiąca, zaś wzrost o 11,5% w porównaniu z grudniem 2009 r. Lekki spadek produkcji sprzedanej w grudniu nie powinien niepokoić, gdyż stanowi on przejaw typowego osłabienia działalności pod koniec roku, z którym mieliśmy do czynienia również przed rokiem. Natomiast niepokoić musi wyraźnie niższa w regionie dynamika produkcji sprzedanej na tle kraju. Potwierdza się zatem obserwacja z poprzedniego Obserwatora, iż „...uwidacznia się niezdolność wyjścia podlaskiego przemysłu z okresu kryzysu”.

Po dynamicznym wzroście produkcji sprzedanej przemysłu w marcu 2010r. (w porównaniu do początku roku tempo jej wzrostu wyhamowało w II kwartale. Z opublikowanych danych wynika, że III i IV kwartał były okresami stopniowego spadku tego wskaźnika, za wyjątkiem lekkiego wzrostu w sierpniu i we wrześniu. Kluczowe dla dalszych prognoz powinny być wyniki pierwszych miesięcy bieżącego roku, kiedy to wystąpi sezonowa tendencja do wzrostów sprzedaży. Początek roku pokaże czy podlaska gospodarka jest w stanie nadążyć za wynikami ogólnokrajowymi. Jednak szanse na to nie są zbyt duże.

W okresie styczeń-grudzień 2010 r. przychody ze sprzedaży wyrobów i usług w przedsiębiorstwach przemysłowych zamknęły się kwotą 16041,8 mln zł (w cenach bieżących) i zwiększyły się o 2,5% (w cenach stałych) w stosunku do uzyskanych w 2009 r. (w skali kraju nastąpił wzrost o 9,8%). Wzrost przychodów był wynikiem wzrostu produkcji sprzedanej w górnictwie i wydobywaniu (o 36,3%), dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 4,9%) oraz przetwórstwie przemysłowym (o 3,3%). Spadek produkcji sprzedanej odnotowano jedynie w sekcji wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 14,6%).

W omawianym okresie wyższe niż przed rokiem przychody ze sprzedaży wyrobów i usług (w cenach stałych) osiągnięto m.in. w następujących działach: produkcja wyrobów z metali (o 31,1%), produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (o 25,5%), produkcja maszyn i urządzeń (o 20,9%), produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny (o 15,9%), odprowadzanie i oczyszczanie ścieków (o 12,3%), produkcja mebli

(o 8,9%), a także produkcja artykułów spożywczych (o 4,8%). Poziomu sprzedaży z 2009 r. nie uzyskano m.in. w produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (98,6% wartości produkcji z 2009 r.), produkcji odzieży (95,7%), gospodarce odpadami; odzysku surowców (88,3%), produkcji wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (88,2%), poligrafii i reprodukcji zapisanych nośników informacji (87,2%) oraz produkcji wyrobów tekstylnych (81,4%).

Powyższe dane obrazują zmiany strukturalne w przemyśle regionu. Kontynuowany jest wzrost produkcji wyrobów z metali oraz z działu produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep - potwierdza to obserwowane już wcześniej tendencje do ekspansji tych działów i zmiany struktury przemysłu, niestety nadal kosztem produkcji wyrobów tekstylnych. Wydaje się, że należy zwrócić baczną uwagę na uwarunkowania dalszego rozwoju produkcji wyrobów z metali oraz działu produkcji pojazdów samochodowych, przyczep i naczep obejmując je szczegółowymi pogłębionymi analizami.

W 2010 r. spośród wyrobów przemysłowych największe wzrosty odnotowano (w porównaniu z analogicznym okresem roku 2009) w przypadku produktów nisko przetworzonych, mało innowacyjnych utrwalających tradycyjny charakter gospodarki regionu, m.in w produkcji:

- ✦ tarcicy iglastej – o 86,0%,
- ✦ gotowej karmy dla zwierząt domowych – o 63,5%,
- ✦ produktów uboju trzody chlewnej wliczanych do wydajności poubojowej – o 49,9%,
- ✦ mięsa wieprzowego świeżego lub chłodzonego – o 34,6%,
- ✦ maszyn dla rolnictwa i leśnictwa do uprawy gleby – o 26,0%,
- ✦ świeżego lub chłodzonego mięsa wołowego i cielęcego – o 21,0%,
- ✦ masy betonowej prefabrykowanej – o 18,4%,
- ✦ masła oraz innych tłuszczów otrzymywanych z mleka – o 18,1%,
- ✦ produktów uboju bydła i cieląt wliczanych do wydajności poubojowej – o 17,0%,
- ✦ drzwi, okien i ich ościeżnic oraz progów drzwiowych z tworzyw sztucznych – o 14,1%,
- ✦ mleka płynnego przetworzonego – o 13,1%,
- ✦ sera świeżego niedojrzewającego i twarogu – o 10,8%,
- ✦ jogurtów i innego rodzaju sfermentowanego lub zakwaszonego mleka lub śmietany – o 7,5%.

W dalszym ciągu brak jest, niestety, w tym zestawieniu produktów branż nowoczesnych o wysokim potencjale rozwojowym.

Produkcja budowlano-montażowa

W budownictwie ostatni kwartał 2010 roku zgodnie z oczekiwaniami wykazał się pozytywnymi tendencjami. W grudniu 2010 r. przedsiębiorstwa budowlane uzyskały przychody ze sprzedaży wyrobów i usług (w cenach bieżących) w wysokości 482,6 mln zł. Oznacza to wzrost o 16,1% w porównaniu z listopadem 2010 r. i o 21,4% w odniesieniu do poziomu zanotowanego w grudniu 2009 r. Również w grudniu produkcja budowlano-montażowa osiągnęła wartość 270,3 mln zł i była wyższa niż w poprzednim miesiącu oraz grudniu 2009 r. odpowiednio o 17,3% i 24,3% (w skali kraju wzrosty wyniosły odpowiednio 38,9% oraz 12,5%).

W całym roku 2010 przychody ze sprzedaży w budownictwie wyniosły 3839,7 mln zł i zwiększyły się o 17,8% w porównaniu z rokiem poprzednim. Zadecydował o tym trend wzrostowy obserwowany już od II kwartału. Produkcja budowlano-montażowa, stanowiąca w omawianym okresie 53,7% przychodów przedsiębiorstw budowlanych, ukształtowała się na poziomie 2063,0 mln zł, czyli wzrosła o 10,8% w stosunku do zanotowanej w 2009 r. Wartość robót o charakterze inwestycyjnym, które w okresie styczeń-grudzień 2010 r. stanowiły 57,5% produkcji budowlano-montażowej, zwiększyła się o 8,2% w odniesieniu do uzyskanej rok wcześniej.

Wśród przedsiębiorstw budowlano-montażowych wiodącą pozycję posiadały jednostki zajmujące się budową budynków. Udział tych przedsiębiorstw w sprzedaży produkcji budowlano-montażowej w 2010 r. wyniósł 46,2%, a wartość sprzedanej przez nie produkcji była jedynie 3,5% wyższa niż rok wcześniej. Kolejną znaczącą grupę stanowiły przedsiębiorstwa zajmujące się budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej, których udział w sprzedaży produkcji budowlanej osiągnął poziom 31,1%. W omawianym okresie wartość usług budowlano-montażowych w tych jednostkach wzrosła o 4,3% w porównaniu z rokiem 2009. Istotną pozycję miały również jednostki wykonujące roboty budowlane specjalistyczne, których udział w sprzedaży produkcji budowlano-montażowej wyniósł 22,8% natomiast imponujący był wzrost wartości ich produkcji o 43,4% w stosunku do uzyskanej w 2009 roku. Zatem głównie to działalność tych podmiotów zdecydowała o pozytywnych wynikach całego budownictwa. Potwierdził się trend, iż to raczej budownictwo specjalistyczne

związane z rozwojem infrastruktury napędza regionalną gospodarkę. W związku z prawdopodobną kontynuacją procesów inwestycyjnych współfinansowanych z programów operacyjnych należy oczekiwać pozytywnych wyników budownictwa w 2011 roku. Można natomiast wyrazić pewne obawy co do koniunktury w sektorze w okresie po wyczerpaniu się środków funduszy europejskich obecnej perspektywy finansowej. Wówczas w większym stopniu podtrzymanie koniunktury będzie zależało od sytuacji na rynku mieszkań.

W grudniu 2010 r. w województwie podlaskim oddano do użytkowania 560 mieszkań, tj. o 16,8% mniej niż w poprzednim miesiącu oraz o 30,1% mniej niż przed rokiem (w skali kraju odnotowano wzrost o 19,1% w porównaniu z listopadem 2010 r., zaś spadek o 6,7% w odniesieniu do analogicznego okresu roku poprzedniego). W omawianym miesiącu wydano pozwolenia na budowę 204 mieszkań (o 23,0% mniej niż w grudniu 2009 r.) oraz rozpoczęto budowę 394 mieszkań (o 16,3% mniej niż przed rokiem). Zatem końcówka roku na rynku mieszkań okazała się wyraźnie słaba. Pomimo to w ciągu całego 2010 r. w województwie podlaskim oddano do użytkowania 4327 mieszkań, tj. o 2,5% więcej niż przed rokiem (w kraju o 15,2% mniej). Wydano pozwolenia na budowę 4475 mieszkań (o 8,5% więcej niż przed rokiem). W omawianym okresie rozpoczęto budowę 4629 mieszkań (o 20,1% więcej niż rok wcześniej). Budownictwo mieszkaniowe nie było zatem motorem dynamizującym cały sektor budowlany, tym nie mniej wykazało się nieco lepszą kondycją niż średnio w Polsce, co może dawać podstawy do ostrożnego optymizmu w kontekście prognozy na 2011 rok.

Do powyżej zarysowanych pozytywnych zjawisk na rynku budowlanym w 2010 r., nie dołączają inwestycje przedsiębiorstw, co sprawia, że sektor w coraz większym stopniu uzależnia się od finansowania ze środków europejskich kierowanych na rozwój infrastruktury. Przełom roku z reguły nie należy do dobrych okresów w tej branży, stąd też możemy spodziewać się spadku wskaźników w pierwszych miesiącach 2011 r. Niezależnie od tego w średnim okresie można oczekiwać tendencji wzrostowych w budownictwie.

Sprzedaż detaliczna towarów

Sprzedaż detaliczna (w cenach bieżących) jednostek handlowych i niehandlowych w grudniu 2010 r. wyniosła 681,5 mln zł, a jej poziom był wyższy od zanotowanego w poprzednim miesiącu oraz rok wcześniej, odpowiednio o 22,8% i 8,2%. W kraju dynamika wzrostu sprzedaży detalicznej okazała się podobna. W całym 2010 r. sprzedano w detalu towary o wartości 7235,3 mln zł, czyli o 5,6% wyższej niż w 2009 r. Uwzględniając jednak

inflacyjne zmiany cen można zauważyć, iż sprzedaż detaliczna nadal (zgodnie z prognozą) nie stymuluje wzrostu regionalnej gospodarki.

Wysoką dynamikę wzrostu sprzedaży detalicznej można stwierdzić jedynie w przedsiębiorstwach zgrupowanych w kategorii „pozostałe” (o 31,5%) oraz prowadzących sprzedaż w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych (o 5,1%). W skali IV kwartału niewątpliwie branżą, która zanotowała spektakularny wzrost w porównaniu z analogicznym kwartałem 2009 r. była branża: pojazdy samochodowe, motocykle, części. W samym grudniu odnotowała ona wzrost o 42% (w skali roku wzrost wyniósł 4,5%). Ten nieoczekiwany wzrost trudno interpretować jako wyraz trwalszego trendu. Raczej może być to skutek zwiększonych zakupów wywołanych oczekiwanymi zmianami podatkowymi w 2011 roku.

Bardziej symptomatyczne są dane o spadkach sprzedaży w całym 2010 roku. Poziomu sprzedaży detalicznej z 2009 r. nie uzyskano, tradycyjnie już, w branżach: prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach (spadek o 52,8%), włókno, odzież obuwie (spadek o 11,6%), meble, RTV, AGD (spadek o 11,4%), żywność, napoje alkoholowe i bezalkoholowe oraz wyroby tytoniowe (spadek o 9,4%). Struktura zmian sprzedaży detalicznej potwierdza wzmiankowane już we wcześniejszych Obserwatorach tendencje do koncentracji na zakupach dóbr podstawowych i spadku wydatków na artykuły trwałego użytku i luksusowe. Potwierdziły się zatem stagnacyjne nastroje mieszkańców, wynikające z sytuacji na rynku pracy. W oparciu o powyższe tendencje należy prognozować stabilizację sprzedaży detalicznej, a nawet lekki spadek w najbliższych miesiącach br. (z uwzględnieniem sezonowych wahań związanych ze świętami, sezonem urlopowym).

Wyniki finansowe przedsiębiorstw

Wskaźniki dot. finansów przedsiębiorstw za IV kwartał 2010 r. zostaną opublikowane przez GUS na przełomie marca i kwietnia, stąd też niemożność przeprowadzenia ich analizy w niniejszym Obserwatorze.

Nakłady inwestycyjne

Wskaźniki dot. finansów przedsiębiorstw za IV kwartał 2010 r. zostaną opublikowane przez GUS na przełomie marca i kwietnia, stąd też niemożność przeprowadzenia ich analizy w niniejszym Obserwatorze.

3. *Rynek Konsumenta*

Ludność

Na koniec III kwartału (dane za IV kwartał nie zostały jeszcze opublikowane przez GUS) dane o liczbie ludności województwa podlaskiego wykazały 1188,9 tys. mieszkańców. W dalszym ciągu następuje zatem pewne zmniejszanie się populacji województwa. Prognozowane wcześniej tempo tego spadku na poziomie 0,15 % w skali rocznej prawdopodobnie ulegnie zmniejszeniu do ok. 0,1%. Wnioskować o tym będzie jednak można dysponując danymi za cały 2010 rok.

Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych

Ceny towarów i usług konsumpcyjnych w III kwartale 2010 r., w odniesieniu do poprzedniego kwartału, wzrosły o 0,2% (w kraju utrzymały się na niezmiennym poziomie). W stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego ceny towarów i usług konsumpcyjnych wzrosły o 1,8% (w skali kraju odnotowano wzrost o 2,2%). Stabilizacja wzrostu cen wiąże się z ograniczonym popytem wywołanym głównie sytuacją na rynku pracy. Z kolei wyższy od krajowego poziom wskaźnika może częściowo wynikać z większej dynamiki wzrostu wynagrodzeń w regionie niż w kraju. W perspektywie najbliższych miesięcy należy jednak oczekiwać dalszego wzrostu cen, z tym, że poniżej poziomu krajowego.

Przeciętne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw

W 2010 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw osiągnęło wartość 2896,16 zł, tj. o 5,0% wyższą niż w analogicznym okresie roku poprzedniego (w kraju wzrosło o 3,3%). Na ogólny obraz wskaźnika za rok ubiegły wpłynęła wyższa dynamika wynagrodzeń w regionie niż w kraju w pierwszej połowie roku (w kolejnych miesiącach tendencja ta uległa zahamowaniu). W sektorze prywatnym przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w omawianym okresie wyniosła 2834,71 zł i była o 617,09 zł niższa niż w sektorze publicznym. Wynagrodzenia w obu sektorach przekroczyły poziom zanotowany rok wcześniej odpowiednio o 5,0% i 6,2%. W samym grudniu 2010 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ukształtowało się na poziomie 3162,20 zł i było wyższe niż w listopadzie 2010 r. oraz od zanotowanego rok wcześniej odpowiednio o 9,1% i 6,6%. W kraju przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wyniosło

3847,91 zł, co oznacza wzrost o 9,1% w odniesieniu do poprzedniego miesiąca oraz o 5,4% w stosunku do grudnia 2009 r. Dynamika wynagrodzeń w województwie upodobniła się do tej odnotowywanej dla kraju.

Niestety w dalszym ciągu poziom wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw znacząco odbiega in minus od średniej krajowej o **około 17,8 % w grudniu 2010r..** Niewątpliwie z jednej strony wpływa to na poprawę konkurencyjności przedsiębiorstw, z drugiej strony może skutkować intensyfikacją odpływu ludności szczególnie - młodej i wykształconej. Można oczekiwać kontynuacji wzrostu wynagrodzeń, jednak w tempie zbliżonym lub nieco niższym niż w kraju, co będzie doprowadzało do dalszego rozwarstwienia dochodów w regionie i w kraju.

Rynek pracy

Liczba osób aktywnych zawodowo

Wskaźniki dotyczące liczby osób aktywnych zawodowo za IV kwartał 2010 r. zostaną opublikowane przez GUS na przełomie marca i kwietnia, stąd też niemożność przeprowadzenia ich analizy w niniejszym Obserwatorze.

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w grudniu 2010 r. ukształtowało się na poziomie 96412 osób, co oznacza spadek o 0,5% w porównaniu z listopadem tego samego roku, zaś wzrost o 0,9% w odniesieniu do grudnia 2009 r. (w skali kraju przeciętne zatrudnienie utrzymało się na poziomie zanotowanym miesiąc wcześniej, a jednocześnie było o 2,4% wyższe niż przed rokiem). Tendencje zatrudnienia są zatem stagnacyjne i mniej korzystne od występujących w kraju, gdzie następuje powolny, ale jednak wzrost zatrudnienia. Dane za IV kwartał 2010 r. potwierdzają odnotowany w poprzednim Obserwatorze negatywny „...trend spadku zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw w regionie, który ujawnia się ze szczególną wyrazistością na tle danych krajowych, które są bardziej optymistyczne.”

Z opublikowanych danych wynika, że w okresie styczeń-grudzień 2010 r. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw wyniosło 96870 osób i zmniejszyło się o 0,8% w stosunku do poprzedniego roku (w kraju wzrosło o 0,8%). W sektorze publicznym ukształtowało się na poziomie 9646 osób, tj. o 5,2% niższym niż w 2009 r., natomiast w sektorze prywatnym wyniosło 87224 osoby, co oznacza spadek o 0,3% w odniesieniu do zanotowanego rok wcześniej.

Biorąc pod uwagę poszczególne sekcje działalności gospodarczej, w skali roku zatrudnienie zmniejszyło się przede wszystkim w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 15,5%) oraz przetwórstwie przemysłowym (o 5,0%), natomiast wzrosło m.in. w administrowaniu i działalności wspierającej (o 17,6%), budownictwie (o 9,7%), informacji i komunikacji (o 7,4%), zakwaterowaniu i gastronomii (o 6,1%), a także dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 5,7%).

Analiza danych pozwala na stwierdzenie, że spadek zatrudnienia wydaje się tu powiązany z wcześniej odnotowaną, względną stagnacją sprzedaży w przetwórstwie

przemysłowym, gdzie wzrosty w ujęciu realnym są minimalne i dalece odbiegające od pozytywnych wyników dla kraju. Pozytywnie należy natomiast odbierać wzrost zatrudnienia w gastronomii czy informacji i komunikacji.

Na mało optymistyczny, ostateczny wynik w przetwórstwie przemysłowym „zapracowały” te jednostki o znaczącym udziale w zatrudnieniu, które odnotowały największe spadki, m.in. produkcji wyrobów tekstylnych (o 23,6%), produkcji wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (o 17,0%), produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 12,8%) oraz produkcji odzieży (o 9,9%). Wzrost zatrudnienia stwierdzono w produkcji wyrobów z metali (o 7,6%) i produkcji artykułów spożywczych (o 0,5%). Nie ulega wątpliwości, że pogłębiający się kryzys dotknął w szczególności branży tekstylnej. Sygnały wskazujące na prawdopodobną możliwość takiego scenariusza były prezentowane we wcześniejszych Obserwatorach. Z kolei rysuje się coraz wyraźniej tendencja wzrostowa w produkcji wyrobów z metali.

Zmiany zatrudnienia w pełni potwierdzają zanotowane wyżej zmiany struktury gospodarczej związane z rozwojem przetwórstwa metali, utrzymywaniem się tradycyjnej produkcji spożywczej oraz spadkiem udziału produkcji tekstylnej. Powyższe trendy w zatrudnieniu można zatem traktować jako trwałe i w związku z tym będą one kształtowały zapewne sytuację w roku 2011.

Stopa bezrobocia

W końcu grudnia 2010 r. stopa bezrobocia rejestrowanego ukształtowała się na poziomie 13,2% i wzrosła w stosunku do zanotowanej w listopadzie 2010 r. (o 0,7 pkt proc.), jak również w porównaniu z analogicznym miesiącem poprzedniego roku (o 0,4 pkt proc.). Patrząc na wskaźniki stopy bezrobocia z perspektywy 12 miesięcy ubiegłego roku można mówić o stałym jej wzroście, szczególnie od lipca. Po spadku w pierwszych pięciu miesiącach 2010r. oraz okresowych momentach stabilizacji w okresie letnim (czerwiec-sierpień) stopa rejestrowanego bezrobocia na koniec 2010 r. wzrosła do wspomnianego poziomu 13,2%. Dane dla regionu pozostają w korelacji z danymi krajowymi, jednak kształtują się na nieco wyższym poziomie. Niepokojący jest wzrost stopy bezrobocia w stosunku do wyników z roku 2009. Taki stan jest odzwierciedleniem niekorzystnych tendencji do ograniczania produkcji i kosztów w przedsiębiorstwach oraz wyjątkowo niskiej aktywności inwestycyjnej (odnotowywanej w poprzednich Obserwatorach). W konsekwencji nadal utrzymuje się gorsza sytuacja niż przeciętnie w kraju (wskaźnik ogólnokrajowy wyniósł

Obserwator Gospodarczy Podlasia IV kwartał 2010r.

12,3% i był wyższy o 0,6 pkt proc. niż miesiąc wcześniej oraz o 0,2 pkt proc. w odniesieniu do grudnia 2009 r.).

W końcu grudnia 2010 r. liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy województwa podlaskiego wyniosła 63761 osób i była wyższa zarówno od zanotowanej przed miesiącem (o 3726 osób, tj. 6,2%), jak i przed rokiem (o 2592 osoby, tj. o 4,2%). W samym grudniu 2010 r. zarejestrowano 9321 osób bezrobotnych. Było to o 24,8% więcej niż w poprzednim miesiącu, i o 13,5% więcej niż w grudniu 2009 r. dane o liczbie nowo przybywających nie napawają optymizmem. Nie dają podstaw do optymistycznych prognoz na nowy 2011 rok. Podobnie zresztą jak informacje o wyłączeniu z rejestru bezrobotnych. Z ewidencji bezrobotnych wyłączono 5595 osób – o 10,2% mniej niż w listopadzie i o 7,1% więcej niż w grudniu ub. roku.

W świetle powyższych danych należy liczyć się z tym, że wskaźniki I kwartału 2011 roku nie będą korzystne. W najbliższym okresie należy raczej oczekiwać dalszego utrzymywania się wysokiego bezrobocia z ewentualnymi tendencjami do lekkiego wzrostu stopy bezrobocia. Wyraźnej poprawy sytuacji można spodziewać się od połowy II kwartału, w okresie rozpoczęcia prac sezonowych.

